

HOREN, ZIEN en ZWIJGEN... LASTIG!

Ons pa en ma hebben ons altijd gezegd en geleerd dat we moesten sparen voor een huis, auto, de kinderen, af en toe een vinkske... allee voor alles. Maar dat we dit ook ooit zouden moeten doen om begraven te geraken, heb ik nooit gehoord en het is nog waar ook. Ik heb mij dit nooit afgevraagd en schrik soms als ik de prijs hoor om deftig op eeuwige rust te gaan. Ik was nooit bang van de dood, maar nu wel en denk er aan van naar de maan te gaan, hoho.

Wij, en ik ook, hebben in ons leven al heel wat begrafenissen mee gemaakt en herinneren ons zeker wel de eer en respect die aan de dag gelegd werd om de overledene naar het hiernamaals te begeleiden.

Als er ergens plots een zwarte staf met verzilverd kruisbeeld tegen de gesloten blaffeturen stond, maakte iedereen een kruisteken bij het passeren. De hele buurt ging groeten.

Wanneer de lijkstoet passeerde werd geknield of een kruisteken gemaakt. Petten en hoeden gingen af. Niemand waagde het om deze ingetogen stoet naar de kerk of het kerkhof te passeren. De kerk zat vol met echt rouwende mensen.

De familieleden kwamen allen afgezaakt met de vervoermiddelen die er toen voorhanden waren. Het mocht ver zijn.

Aan de koffietafel werd veel geweend, gebabbeld en later ook gelachen want ze waren nog eens allemaal samen. De naasten droegen zes weken zwart en werden gesteund door familie en burens. Als er een jonge weduwe achterbleef, draaiden de bronstige jongmannen rond de woonst tot de pastoor ze verjoeg, hoho. Het was het normale toen.

Nu in onze 21ste eeuw liggen de kaarten anders. Deels door de verzwakking van het katholiek geloog - sorry - geloof, deels door het tijdsbeeld van nu. Wetten en regeltjes hebben ervoor gezorgd dat van de wereld verdwijnen alleen nog kan door de tussenkomst van professionele organisaties die alles regelen van A tot Z.

Voor een prijs natuurlijk. En eerlijk gezegd vind ik dat de plechtigheden in de uitvaartcentra top zijn, met veel eerbied en naar uw wensen. Van echte koffietafels is nog weinig sprake want de koffie met iets in komt op het einde na de warme maaltijd of buffet.

Ja, begin maar te sparen.

Of beter nog; zij zullen dat wel doen via een uitvaartverzekering die u kan afsluiten. Eén goede raad: tracht zolang mogelijk te leven. Wie weet wordt het nog gratis... U niet dood lachen hé!

Een maand of twee geleden ging naar de begrafenis in de gemeentekerk. Stilaan een uitzondering. Ik mocht plaats nemen in één van de zijvleugels waar de biechtstoel al honderd jaar staat. En terwijl de twee vrouwelijke 'pastors' hun lezingen deden, dacht ik terug aan de tijd dat ik daar ook zat na de biecht. Deze verplichte handeling in de schooltijd heb ik nooit begrepen.

De kerk zegt via de geboden wat u *niet* mag doen. Als u dan in de biechtstoel antwoord met "Niets" op de pastoor zijn vraag: "Wat hebt u misdaan?", dan schiet hij uit zijn krammen, zegt dat ge een leugenaar zijt en dubbele penitentie krijgt. Hij verplicht u van te liegen, ja man.

Een tweeling uit mijn klas loste het anders op. Het waren boerenzoons die opgekweekt werden zoals de varkentjes, met de groentenpot: alle dagen kolen, bonen, savooien... En als ze een scheet lieten moest iedereen naar adem snakken. Op de biechtdagen spaarden ze die op, stapten elk aan een kant binnen in de biechtstoel en het moment dat de pastoor zijn raampje open schoof speelden ze de 'Last Post' of beter 'prot'.

De pastoor sprong uit zijn gaskamer, trok het gordijntje weg maar ze waren al gaan lopen. Zonder penitentie! Moest de pastoor mogen praten of de biechtstoel kunnen praten dan zouden er nog meer uitvaarten zijn denk ik. Laat de vrouwen de biecht afnemen en het is zover want die kunnen niets verzwijgen, hoho.

Sint – Goddegem was een dorpke met 350 inwoners waarvan er 300 pilarenbijters waren. Overal was de Heer aanwezig en de pastoor ook.

Hij leidde zijn schapen om de haverklap naar de kerk en viel nog meer bij de huishoudens binnen om zich te moeien. Maar zo was het daar altijd geweest. Eén zaak was voor hem heilig: de biecht.

Iedereen moest zijn zonden komen biechten binnen de week, wat het ook was. Hij had ze goed onder de knoet en wist alles van op de eerste rij.

Iemand een kilo worst of borrels in het lokaal vragen als penitentie was geen uitzondering. Maar op zekere dag, toen de laatste zondaar de kerk uit was en de pastoor zinnens was zijn luisterhokje te verlaten, werd plots op het raamke getikt. Hij opende zijn schuif, zag een donkere gedaante maar kon hem niet herkennen. Hij kneep de billen toe want dat was hij niet gewoon.

De biechteling zei dat hij de nacht voordien had ingebroken bij de kolenboer en de kassa had gestolen, nochtans een goed katholiek was en vrij van zonde wou zijn. De pastoor trok zijn oor weg van het luik van het verschieten en wist niet goed wat gezegd want grote diefstallen met inbraak stond niet in zijn strafboekje.

Om er vanaf te zijn gaf hij de onbekende biechter tien weeskegroetjes, tien onze-vaders en vijf frank in de offerblok van Sint Omer want hij noemde zelf ook Omer.

Plots was de dief weg en wist de pastoor niet wie het was. Twee dagen later opnieuw van hetzelfde maar nu was er een nachtelijke diefstal bij de beenhouwer. Champetter Jef was nog niet klaar met het verslag van de vorige inbraak of hij kon terug beginnen bij de beenhouwer. Buit: dertig frank aan klein geld, één gezouten hesp en tien droge worsten. Maar geen sporen naar de dief.

De pastoor had al schrik dat de dief terug zou komen biechten en bij valavond was het prijs. Als iedereen weg was, verscheen hij in de biechtstoel om zijn zonde te biechten en de pastoor kneep ze terug dicht en dat deed pijn. Weer de bekentenis en de penitentie, maar nu tien frank. Pastoor Omer had het gehad en nam de champetter in vertrouwen in het lokaal naast de kerk waar ze drie maal per week kwamen kaarten. Hij zei in alle stilte dat hij het biechtgeheim niet mocht schenden maar dat de inbreker al twee maal komen biechten was. Hij herkende hem niet en verder niets.

Lokaalbaas Ward had het in de gaten dat er nieuws was en haalde later op de avond de pieren uit de neus van de champetter. Na vijf druppels echte cognac vertelde hij het ongelooflijke biechtverhaal maar hij was nog geen stap verder in zijn onderzoek.

En alsof de duivel er mee gemoeid is; die nacht wordt ingebroken in het café en de buit is het geld uit de spaarkas, twintig pakjes sigaarkes, drie flessen jenever en tot grote ramp ook nog de oorlogsmedailles van lokaalhouder Ward. Dit was voor hem een brug te ver! Nadat de champetter de vaststellingen had gedaan, riep hij hem bij zich want hij had een plan om de dief, mits wat geluk natuurlijk, te snappen!

’s Avonds was het lokaal goed gevuld met ramptoeristen en ook de pastoor zat zoals gewoonlijk aan zijn kaarttafel met de champetter en twee andere zeurders. Hij dronk zoals gewoonlijk een koffie met een cognacje in maar bij de tweede waren er al twee druppels in. En bij de vijfde was het cognac met een beetje koffie. Het gevolg was dat de pastoor om 21 u al stond te zingen op een tafel en het hoog tijd was om hem naar de pastorie te brengen. De champetter zette hem tegen de deur, belde en liep weg. De meid Marie deed open en de pastoor viel naar binnen met een stuk in zijn kraag. Die nacht heeft hij in de zetel mogen slapen, hoho!

Ward zijn plan was al half gelukt en de pastoor lag 's anderendaags in zijn bed met vijf katers. Marie verkondigde in de winkels dat hij ziek was en er geen biecht zou zijn. De tweede helft van het plan kon zijn aanvang nemen.

Cafébaas Ward zette zich op de plaats van de pastoor in de biechtstoelen en de champetter verschool zich achter het altaar. En dan maar hopen dat de dief zoals gewoonlijk zou komen biechten. De afspraak was dat Ward zou niezen als hij had bekend. Het sein dat de champetter mocht ingrijpen. Plots waren er voetstappen in de kerk. Ward raapte al zijn moed samen en Jef zette zich in de startblokken. Met wat geluk was het de inbreker. De mysterieuze persoon stapte het hokje binnen en tikte op het raamke. Ward opende het schuifje op een kier want hij mocht niet herkend worden en zei uit beroepsmisvorming: "Wa zalt zijn?" De biechter had het gelukkig niet goed verstaan en begon zijn zonde op te biechten.

Hij zei dat hij had ingebroken in het café bij nacht en dat de jenever op niets trok en... Ward had veel goesting om hem door de gaatjes van het rooster te halen maar moest zich aan de afspraak houden en niesde uit volle borst. De champetter stond al aan het gordijntje en sloeg de man in de boeien. De inbraakplaag was de kop ingedrukt en de man bleek een oud inwoner te zijn die daar zijn jeugd had gesleten en de gebruiken goed kende. Want die waren nog steeds dezelfde.

De pastoor kreeg een maand kaartverbod van zijn meid, de dief kreeg vijf jaar bak, de buit werd terug gevonden. Ward en Jef waren de helden en de jenever werd niet meer verdund, hoho.